

ПРОЕКТ!

ДИРЕКТНИ ПЛАЩАНИЯ ОТ ОБЩАТА СЕЛСКОСТОПАНСКА ПОЛИТИКА В БЪЛГАРИЯ В ПЕРИОДА 2015-2020 Г.

1. Прилагане на директна подкрепа по Първи стълб на Общата селскостопанска политика (ОСП) в България в периода 2007-2014 г.

От началото на членството на България в Европейския съюз (ЕС) през 2007 г. в страната се прилагат правилата на Общата селскостопанска политика (ОСП). Това означава изпълнение на европейски изисквания и разпределение на земеделски субсидии, финансирани от бюджета на ЕС.

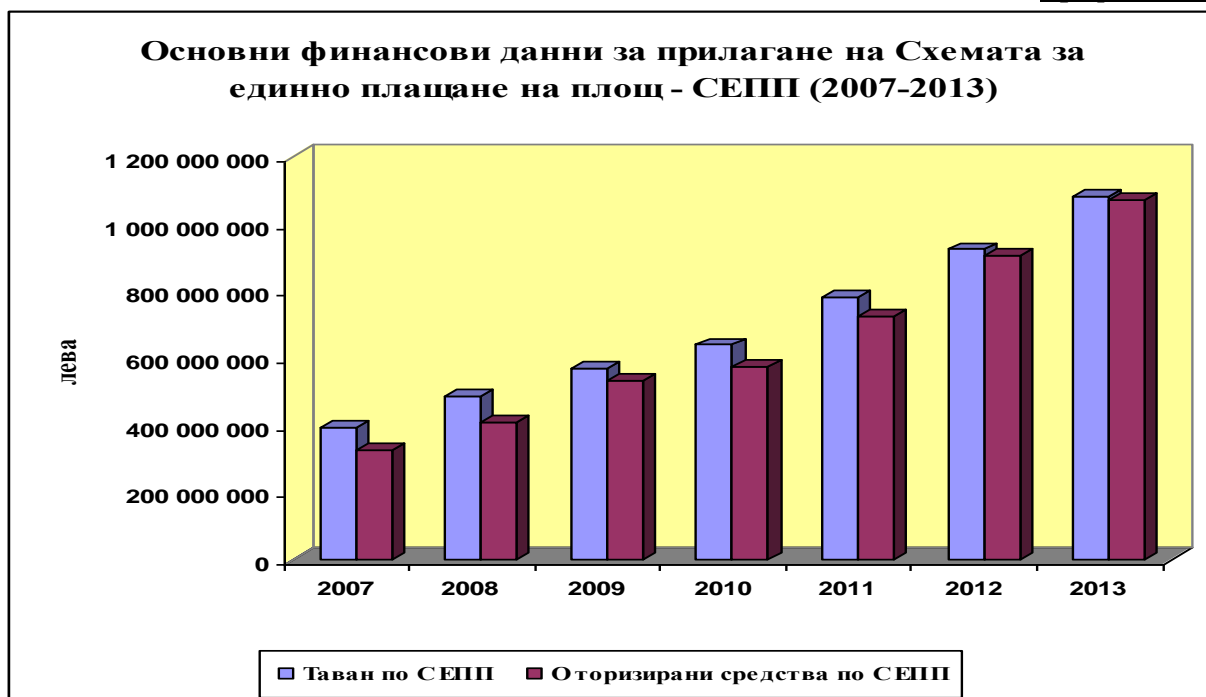
1.1. Схема за единно плащане на площ (СЕПП)

Основната форма на подпомагане за земеделските стопани с директни плащания е чрез Схемата за единно плащане на площ (СЕПП). Финансирането се осигурява от ЕС чрез Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ). Условието по схемата са неизменни през първите 8 години от прилагане на ОСП в България. В съответствие с политиката на ЕС, подпомагането по СЕПП е необвързано с производството, т.е. размерът на подпомагане не зависи от вида култура, която се отглежда. По този начин допустими за подпомагане с директни плащания са всички видове земеделски култури като при субсидията не се прави разлика от вида на произвежданата земеделска продукция. ОСП чрез директните плащания не се намесва в избора на земеделеца какво да произвежда, а му осигурява определено ниво на доход. По този начин се създава независимост на земеделския стопанин. Стимулира се фермерът да следи какво се търси на земеделските пазари, да го произвежда, а ОСП му дава една степен на допълнителна сигурност чрез директната субсидия. По схемата се подпомагат обработваемата земя, постоянно затревените площи, трайните насаждения и семейните градини, които се поддържат в добро земеделско състояние. Минималните изисквания по схемата за периода 2007-2014 г. са най-малко 1 хектар за стопанството, с изключение на трайните насаждения, за които размерът на стопанството трябва да е най-малко 0,5 хектара. Минималният размер на парцела за подпомагане е 0,1 хектар (1 дка).

Размерът на общото финансиране по СЕПП нараства всяка година съобразно договореният темп на растеж, който е еднакъв за всички нови държави членки на ЕС – от 25% от размера на директните плащания през първата година до 70% през седмата година на прилагане и достигане на 100% през 2016 г. Финансовите средства, определени за България по СЕПП за периода 2007-2013 г. са над 4.8 млрд. лева.

За целия период на прилагане схемата се характеризира с последователно увеличение и висок темп на усвояемост на средствата, който за 2013 г. е над 99% от определения за страната финансов ресурс (Графика № 2). Ежегодно таванът по СЕПП за България се увеличава с над 100 млн. лева, за да достигне до 1.08 млрд. лева през 2013 г.

Броят на земеделските стопани, подпомогнати по СЕПП е сравнително равномерен през разглеждания период, като най-ниска стойност има през кампания 2007 – 78 596 фермера, а най-много са заявителите, получили подпомагане през кампания 2010 – 91 734. За кампания 2013 бенефициентите със субсидия по СЕПП запазват междинна стойност от 87 627 земеделски стопани. През последната година от разглеждания период (2013 г.) броят на земеделските стопани, подпомогнати по СЕПП се е увеличил с 11.5%, а заявяваната площ е нараснала с 12.1% спрямо началото на периода. Чрез СЕПП се разпределя най-същественият финансов ресурс в земеделието, насочен към

основния дял от бенефициентите. Площта, заявявана по СЕПП се увеличава всяка следваща година на заявяване, започвайки през 2007 г. от около 3.3 млн. хектара, достигайки до над 3.7 млн. хектара през 2013 г.

1.2. Схеми за специфично обвързано с производството директно подпомагане

С реформа на ОСП от 2008 г. беше разширено прилагането на специфична подкрепа, което е уредено в чл.68 от Регламент (ЕО) № 73/2009 и беше предоставена възможност на новите държави членки също да разработват и прилагат подобни схеми. Съгласно член 68 от Регламент (ЕО) № 73/2009 всички държави могат да използват до 10 % от националните си тавани, за да предоставят директни плащания в подкрепа на специфични сектори за разширен кръг от цели. Подпомагане по член 68 от Регламент (ЕО) № 73/2009 може да се предоставя за: опазване на околната среда; подобряване на качеството и реализацията на селскостопанските продукти; специфични селскостопански дейности, водещи до допълнителни ползи за селското стопанство и за околната среда, преодоляване на неблагоприятни фактори, които засягат селскостопанските производители в специфични сектори (мляко и млечни продукти, говеждо и телешко месо, овче и козе месо и ориз) в чувствителни райони от гледна точка на икономиката или екологията, както и за икономически уязвими видове селскостопански дейности и други. Обаче средствата, които могат да се използват за „обвързано с производството“ подпомагане по изброените мерки, са ограничени до 3,5 % от националните тавани.

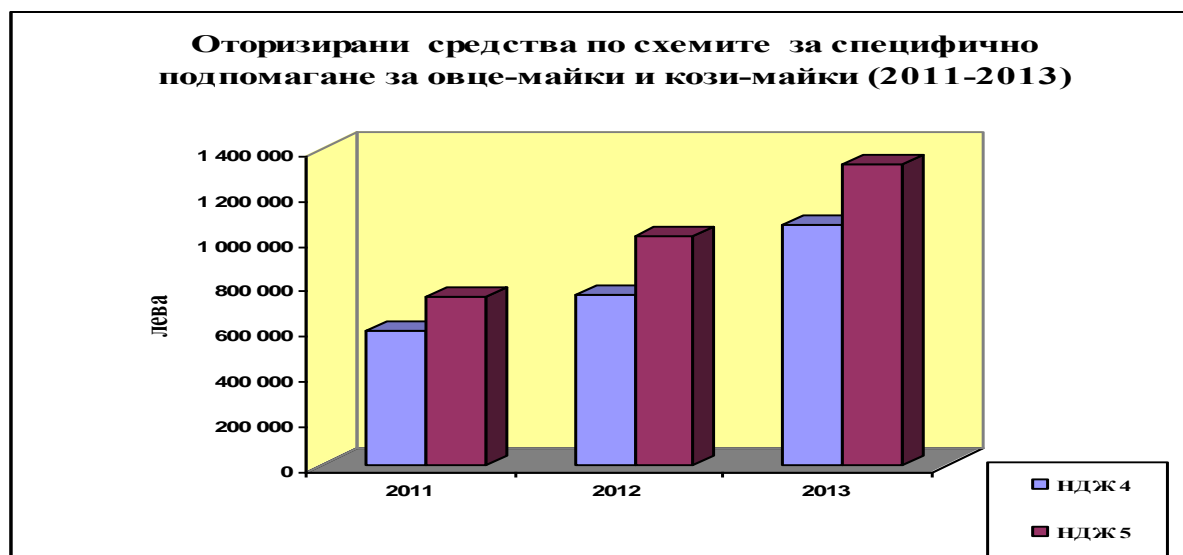
България използва тази възможност още през първата година на прилагане на разширените схеми за специфична подкрепа и през месец декември 2009 г. нотифицира подкрепа за сектор „Краве мляко“. Схемите за поддържане на производството на краве мляко се прилагат от кампания 2010 г. За кампания 2013 по схемите за специфично подпомагане за сектор „Краве мляко“ - Схема за специфично подпомагане за поддържане на производството на краве мляко в икономически уязвими ферми (НДКМ 1); Схема за специфично подпомагане за поддържане на производството на краве мляко в необлагодетелстваните райони (НДКМ 2) и Схема за специфично подпомагане за поддържане на производството на краве мляко във ферми в нитратно уязвимите зони (НДКМ 3) са отпуснати над 36.5 млн. лева (Графика № 3).

Графика № 3

През 2010 г. прилагането на инструмента за специфична подкрепа беше разширено, като се прибави нов сектор за подпомагане – овце и кози. По двете схеми за овце и кози - Схема за специфично подпомагане за отглеждане на овце майки и кози майки в икономически уязвими общини в Южна България (НДЖ 4) и Схема за специфично подпомагане за отглеждане на овце майки и кози майки в необлагодетелствани райони (НДЖ5) са разпределени повече от 2.4 млн. лева за кампания 2013 (Графика № 4).

Графика № 4

Последното разширение на прилагането на възможностите за специфична подкрепа беше направено през 2011 г., с прилагане от кампания 2012 г. на Схема за качество в сектора на плодовете и зеленчуците. По тази схема за кампания 2012 и 2013 се определят по 15 млн. лева годишно.

1.3. Схеми за национални доплащания

През преходния период на постепенно нарастване на директните плащания, новите държави членки, включително България, могат да прилагат схеми за Национални доплащания към директните плащания (НДДП).

През първата година от членството на страната в ЕС беше приложена само Схема за национални доплащания на площ.

Още през 2008 г. стана ясно, че системата за директни плащания на площ поставя в по-неизгодна ситуация интензивни сектори като животновъдството. Отчитайки тежката ситуация в животновъдния сектор в страната, България още 2008 г. поиска и получи одобрение от Европейската комисия (ЕК) да прилага схеми за национални доплащания за сектор мляко и за овце-майки. Двете схеми за национални доплащания за животновъдния сектор, прилагани през 2008 г. бяха необвързани с производството. По двете схеми бяха предвидени финансови тавани в размер на 30,6 млн. лв. за мляко и 24,4 млн. лв. за овце-майки.

От кампания 2009 за допълнително подпомагане на животновъдството и за преодоляване на диспропорциите в подпомагането на този сектор бяха създадени още схеми за национални доплащания за животни. От 2009 г. се прилага Схемата за национални доплащания за говеда (необвързана с производството) (НДЖ 1). Използваният референтен период по схемата е най-близкият до момента на

първоначално прилагане на схемата (28 февруари 2009 г.), която беше въведена от 1 март 2009 г. След това промяната на референтния период е невъзможна, тъй като би противоречала на основния принцип на ОСП за необвързаност с производството. Разпределените средства по НДЖ 1 нарастват от 44 млн. лева за кампания 2009 до 61 млн. лева за кампания 2013 (Графика № 5). От 2011 г. допустими за подпомагане с национални доплащания са и стопанствата, които към 28 февруари 2009 г. са отглеждали 10 или повече биволи.

Графика № 5

В периода 2009-2013 г. чувствително е увеличен и финансовият ресурс, разпределен по Схемата за национални доплащания за овце-майки и кози-майки (обвързана с производството) – от 9.7 млн. лева през първата година на прилагане до 34 млн. лева през кампания 2013 (Графика № 6).

Графика № 6

За две години (2010-2011 г.) в България се прилага и Схема за национални доплащания за клане на говеда, с която се цели стимулиране на месодайното говедовъдство. От 2012 г. схемата вече не се прилага, защото от същата година вече няма такъв тип подпомагане в целия ЕС.

С цел подпомагане на тютюнопроизводителите от кампания 2010 ежегодно се прилага Схема за национални доплащания за тютюн, която осигурява директно подпомагане за тютюнопроизводителите и техните семейства (Графика № 7).

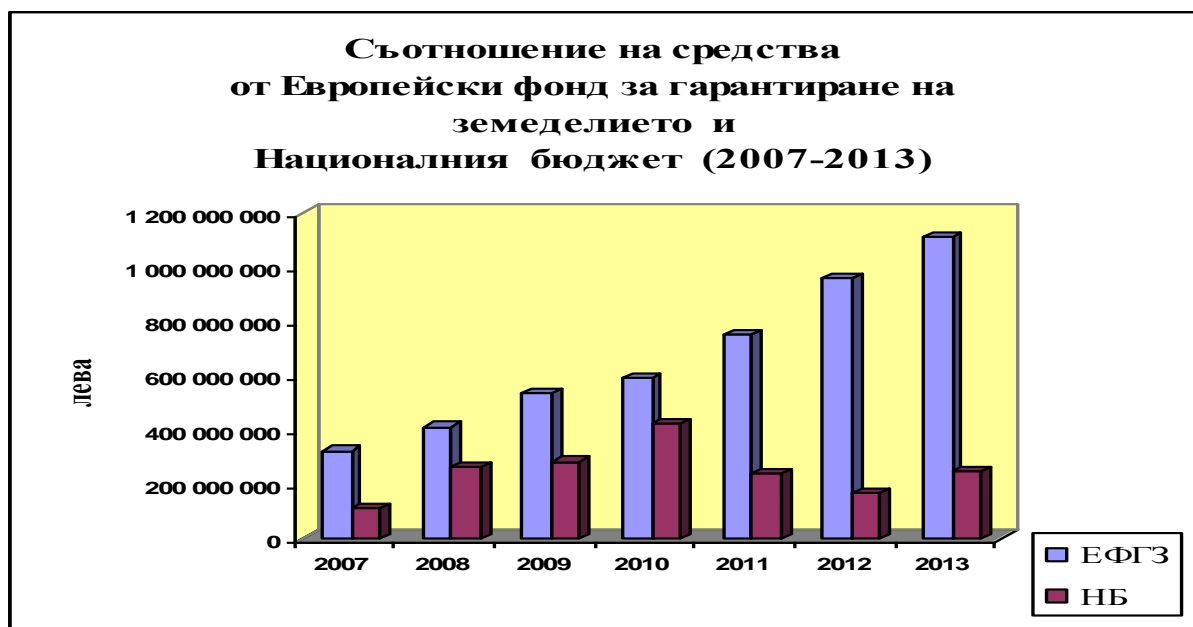
Графика № 7

Въпреки, че философията на националните доплащания, които допълват по-ниските директни плащания в новите държави членки, изисква те да намаляват с годините, България успява да задържа стабилно ниво на субсидиране с национални средства за животновъдството и тютюнопроизводителите (Графика № 5, 6 и 7).

Общият размер на националните доплащания намалява като цяло за сметка на европейското финансиране, което се дължи на ежегодното намаление на бюджета за национални доплащания на площ (Графика № 8 и 9).

Графика № 8

В целия разглеждан период се наблюдава тенденция на увеличение на финансирането на сектор „Земеделие“ като сбор от директни плащания и национални доплащания – от 433,6 млн. лева през 2007 г. до 1,35 млрд. лева през 2013 г. Основната функция на директните плащания е да предоставят определено ниво на сигурност на доходите на земеделските стопани и самите фермери да решават каква продукция да произвеждат не според субсидията, а според сигналите на пазара.

2. Положителни ефекти от прилагането на директната подкрепа по Първи стълб на Общата селскостопанска политика (ОСП) в България в периода 2007-2013 г.

За първите 7 години от членството на България в ЕС могат да бъдат отчетени редица положителни резултати от прилагане на ОСП в страната.

За периода 2007-2013 г. в сектор „Земеделие“ е разпределен значителен финансов ресурс за директни плащания, национални доплащания и специфична обвързана с производството директна подкрепа. По СЕПП за разглежданите седем години на българските земеделски стопани са оторизирани над 4.5 млрд. лева финансиране от бюджета на ЕС. Схемите за специфично обвързано с производството директно подпомагане осигуриха субсидиране от над 124.2 млн. лева за периода 2010-2013 г. на животновъдите на базата на реално отглежданите в стопанствата млечни крави. За овце или кози по линия на специфичното обвързано с производството подпомагане бяха осигурени над 5.5 млн. лева от ЕС. За 2012-2013 г. за производителите на качествени плодове и зеленчуци бяха отделяни по 15 млн. лева годишно в допълнение към субсидиите на площ. Директните плащания и специфичното обвързано с производството директно подпомагане осигуриха на земеделието в страната бързо ликвиден и оборотен финансов ресурс от ЕС, който при протичащата икономическа и

финансова криза трудно би могъл да бъде осигурен от националния бюджет ако страната не беше член на ЕС. В допълнение към специфичното обвързано с производството директно подпомагане българските животновъди имаха възможност да кандидатстват и получават субсидии и като национални доплащания. По Схемата за национални доплащания за говеда и биволи бяха разпределени повече от 266.6 млн. лева за периода 2009-2013 г. Овцевъдите и козевъдите бяха подпомогнати и с национални средства по линия на националните доплащания с над 120.6 млн. лева за периода 2009-2013 г.

Схемите за директни плащания, национални доплащания и специфично обвързано с производството директно подпомагане имат ясни критерии за допустимост и подаването на заявление за подпомагане не носи бюрократична трудност. Разпределението на субсидията по СЕПП се осигурява по прозрачен принцип на базата на стопанисваната земеделска площ. Прилагат се непроменени и стабилни правила по схемите за национални доплащания за животни от 2009 г.

Сроковете на кампаниите за кандидатстване за директни плащания са неизменни всяка година в периода 1 март до 15 май, което води до улеснено възприемане от земеделските стопани. Сроковете за изплащане на субсидиите също са ясно уточнени по регламент – от 1 декември на годината на подаване на заявленията до 30 юни на следващата година. За България всяка година изплащането се извършваше с изтеглени срокове в сравнение с предходните години като в много редки случаи плащания се извършваха през месец юни.

През 2013 г. по СЕПП в България са субсидирани 87 627 земеделски стопани. По схемите за специфично обвързано с производството директно подпомагане за млечни крави са получили плащания 5 540 животновъда. При трите прилагани схеми за специфично обвързано с производството директно подпомагане за млечни крави се наблюдава тенденция на ежегодно увеличение на животновъдите, които са отговорили на изискванията и са получили субсидия. При уязвимите ферми увеличението е с 4%, което представлява нови 137 стопанства. Подпомогнатите ферми в необлагодетелстваните райони са нараснали с 18%, а субсидираните стопанства в нитраноуязвимите зони през 2013 г. са с около 71% повече отколкото през 2010 г. Схемата за национални доплащания за тютюн през 2013 г. осигурява подпомагане за 41 704 тютюнопроизводители като се наблюдава ежегодно увеличение на субсидираните земеделски стопани, които през първата година на прилагане на схемата (2010 г.) са 30 625 и представлява нарастване с 36.2%. По Схемата за специфично подпомагане за качествени плодове и зеленчуци още през втората година на прилагане броят на заявителите за подпомагане се увеличава с 82%.

В резултат от прилагането на правилата на директните плащания в страната се наблюдава намаление на размера на необработваните земи. Необработваните земи включват както изоставени трайни насаждения, така и обработваема земя. Тези земи не са използвани за земеделско производство повече от две години и експлоатационното им възстановяване е възможно с минимални средства. През първата година на членство на България в ЕС необработваните земи в страната са 550 116 ха. През 2013 г. те са 5.0% от площите със селскостопанско предназначение и намаляват с 26.4% спрямо 2012 г. През 2010 г. необработваните земи са били 441 025 ха и намаляват с 40% през 2013 г. като достигат до 263 698 ха. По този начин проличава положителният ефект на правилата за директни плащания за намаление на неподдържаните земеделски земи

чрез увеличаване на стимулите към земеделските стопани за поддържане на площите в добро земеделско състояние.

3. Проблеми в сектор „Земеделие” в България

Въпреки изтъкнатите положителни ефекти от прилагането на ОСП в България, в сектор „Земеделие” се наблюдават и определени проблеми.

Съгласно данни от Аграрен доклад на МЗХ 2013 стойността на брутната продукция от отрасъл “Селско стопанство” за 2012 г. възлиза на 8 875,1 млн. лева по текущи цени на производител, с 2,4% над нивото от предходната година. Тя се формира от стойността на:

- Продукцията от растениевъдството – 5 352,1 млн. лева или 60,3% от общата стойност на брутната продукция от отрасъла;
- Продукцията от животновъдството – 2 423,2 млн. лева или 27,3%;
- Продукцията от неотделими второстепенни дейности – 579,8 млн. лева или 6,5%;
- Селскостопански услуги – 520,0 млн. лева или 5,9%.

През 2012 г. стойността на продукцията от растениевъдството нараства с 4,9% спрямо 2011 г., основно под влияние на увеличение на цените при почти всички растениевъдни продукти. По-слабо увеличение се наблюдава при стойността на селскостопанските услуги – с 2,2%. Същевременно, стойността на продукцията от животновъдството намалява с 0,6%, а на продукцията от неселскостопанските неотделими второстепенни дейности - с 6,5%. Дисбалансът в развитието на двете основни направления на отрасъла – растениевъдство и животновъдство продължава да се задълбочава и през 2012 г. Делът на растениевъдството в стойността на продукцията от селскостопанския отрасъл нараства с 1,5 процентни пункта спрямо 2011 г., докато този на животновъдството намалява с 0,8 процентни пункта. Намалява и делът на продукцията от неселскостопанските неотделими дейности (с 0,7 процентни пункта), главно поради свиване на преработката в стопанствата на мляко и други суровини от животновъдството.

Според Аграрния доклад на МЗХ 2013 – стойността на крайната продукция от селското стопанство (стойност на продукцията след приспадане на вътрешните обороти) по базисни цени (цени, с включени субсидии по продукти) за 2012 г. възлиза на 8 656,6 млн. лева. Следвайки тенденцията на изменение на стойността на брутната продукция, тя нараства с 1,6% спрямо предходната година.

Най-голям принос за формирането на стойността на крайната продукция от отрасъл “Селско стопанство” през 2012 г. имат следните растениевъдни продукти:

- Мека пшеница – дял от 18,8% с 1 627,4 млн. лева (ръст от 24,5% спрямо предходната година);
- Слънчоглед – дял от 13,4% с 1 158,0 млн. лева (ръст от 16,2%);
- Царевица за зърно – дял от 7,6% с 654,1 млн. лева (спад от 9,9%);
- Ечемик – дял от 2,7% с 230,0 млн. лева (ръст от 12,0%);
- Рапица и репица – дял от 2,5% с 220,1 млн. лева (спад от 47,3%);

При стойността на животновъдната продукция е налице намаление с 1,0% (или с 25,2 млн. лева) спрямо предходната 2011 г., обусловено от спад на стойността на продукцията от млечното направление, което заема най-съществено място в структурата на животновъдния подотрасъл.

Направленията от животновъдния подотрасъл, които имат най-голям дял в общата стойност на крайната продукция от отрасъл “Селско стопанство” през 2012 г., са:

- Производство на мляко – дял от 9,6% с 834,9 млн. лева (спад от 8,6% спрямо 2011 г.);
- Птицевъдно направление за месо – дял от 4,4% с 381,5 млн. лева (спад от 0,3%);
- Овцевъдство и козевъдство – дял от 3,8% с 329,8 млн. лева (ръст от 9,9%);
- Свиневъдство – дял от 3,3% с 284,7 млн. лева (ръст от 5,4%);
- Производство на яйца – дял от 2,8% с 238,6 млн. лева (ръст от 7,2%).

От цитираната информация на основата на Аграрен доклад на МЗХ личи тенденция на неравномерно развитие на секторите в отрасъл „Селско стопанство”.

В резултат от принципите на предоставяне на подпомагане с директни плащания на базата на поддържана земеделска площ независимо от вида на отглежданата култура се наблюдават сектори с по-ниска степен на субсидиране като плодове, зеленчуци, животновъдство въпреки наличието на схеми за национални доплащания и специфична обвързана с производството подкрепа.

В България около 89% от бенефициентите на директни плащания получават директна субсидия до 5 000 евро. За финансова 2012 г. 54 500 фермери са получили директно подпомагане в размер до 500 евро като общо за тях са разпределени 9,7 млн. евро. В същото време на 20 бенефициенти е разпределена директна субсидия в размер над 500 000 евро на обща стойност от 21,6 млн. евро. Директни плащания с размер за едно стопанство в границите на 500-1 250 евро са получили 13 390 човека, като общият размер на субсидията за тях е едва 10,5 млн. евро. По този начин за финансова 2012 г. в България около 81% от бенефициентите на директни плащания са получили 7,25% от средствата за директни плащания с размер на подпомагането за едно стопанство до 2 000 евро. За финансова 2012 г. в България около 80% от директната субсидия за страната отива при 6% от заявителите за директни плащания. Ситуацията на неравномерно разпределение на директните плащания между бенефициентите е характерна за всички държави членки на ЕС и България също е включена в тази тенденция.

Проблем в земеделието може да предизвика и влошената възрастова структура на заетите в сектора. Според данни от Преброяването на земеделските стопанства през 2010 г. (Бюлетин №198 – октомври 2012) само 9.69% от лицата, влагащи труд в земеделието са на възраст до 35 г., а 29.39% са на 65 г. и повече години. Във възрастова група 55-64 г. попадат 25.25% от работещите в сектора.

4. Промени в политиката на директна подкрепа по Първи стълб в резултат от Реформата на Общата селскостопанска политика (ОСП) 2014-2020 г.

През 2013 г. беше договорена реформа на ОСП, която ще въведе промени в правилата за следващия програмен период, които в пълна степен ще бъдат приложени от 2015 г.

Настоящата 2014 г. е преходна година, която е необходима за подготовка и приспособяване към новите изисквания от страна на земеделските стопани и администрацията.

В периода 2015-2020 г. ще бъде въведена многопластова структура на директните плащания, която въвежда няколко слоя, приложени посредством различни схеми за директни плащания.

Основната част от директните плащания ще бъдат разпределяни на основата на земеделска площ, отговаряща на условията за подпомагане и използвана за селскостопанска дейност. Това ще се осъществява чрез прилагането на Схемата за основно плащане. Държавите членки, които са прилагали Схемата за единно плащане на площ (СЕПП) имат възможност да продължат да я прилагат като временна схема до 2020 г. Основният принцип на субсидиране по двете алтернативни схеми е един и същ и не зависи от вида на отглежданата култура, а от размера на земеделската площ, отговаряща на условията за подпомагане. Основната разлика е, че при Схемата за основно плащане освен земеделска площ е необходимо да се разполага и със съответния брой права за плащане, които се разпределят главно през първата година на въвеждане на схемата.

В директните плащания се въвежда т.нар зелен компонент с цел повишаване на екологичния принос на ОСП. Земеделските стопани, които имат право да получат плащане по Схемата за основно плащане или Схемата за единно плащане на площ са задължени да спазват в рамките на всички свои хектари, отговарящи на условията за подпомагане, селскостопанските практики благоприятни за климата и за околната среда (зелени изисквания). Зелените изисквания са: диверсификация на културите, поддържане на постоянно затревените площи и наличие на екологично насочени площи. Държавите членки задължително трябва да отделят 30% от средствата си за директни плащания за финансиране на зеленото плащане.

Задължително за прилагане от всички държави е плащането за млади земеделски стопани, които започват своята селскостопанска дейност. За тази схема могат да се отделят до 2% от бюджета за директни плащания.

Останалите схеми за директни плащания са доброволни и се прилагат по национално решение.

Държавите, които продължат да прилагат СЕПП могат да финансират с национални средства доброволна преходна национална помощ за земеделските стопани. Схемите за преходна национална помощ са същите каквито са били схемите за национални доплащания през 2013 г. Преходната помощ през 2015 г. може да представлява 75% от специфичните секторни финансови пакети, както са одобрени от Европейската комисия (ЕК) за 2013 г. В следващите години преходната помощ е с 5% стъпка на намаление, т.е. за 2020 г. ще може да се предоставя 50% от пакетите за отделните сектори, така както са нотифицирани и одобрени от ЕК за 2013 г.

В резултат на Реформата на ОСП 2014-2020 г. беше създадена нова схема за директни плащания, наречена Схема за преразпределително плащане. Схемата е доброволна за държавите и определя по-високо единно плащане на хектар за първите хектари на всяко стопанство, допустимо за подпомагане по Схемата за основно плащане или СЕПП. Размерът на първите хектари се определя по решение на съответната държава, но не може да е по-голям от 30 ха или от средния размер на стопанството в съответната

държава. Бюджетът по схемата може да бъде до 30% от общия ресурс за директни плащания за страната за съответната година.

Държавите членки според национално решение могат да отпуснат допълнително подпомагане на площ на земеделските стопани, които получават субсидия по Схемата за основно плащане или Схемата за единно плащане на площ и техните стопанства са разположени в райони с природни ограничения. По тази схема могат да бъдат отделени до 5% от финансовите ресурси на страната за директни плащания.

Съществено изменение в резултат от преговорите по Реформата на ОСП 2014-2020 г. беше договарянето на възможност за отделяне на до 13% от парите за директни плащания за подпомагане, обвързано с производството. Таванът за този вид подпомагане може да бъде увеличен с до два процентни пункта за държавите, които решат да прилагат най-малко 2% от годишния таван за обвързана подкрепа за протеинови култури. До момента обвързаната подкрепа се ограничаваше само до 3,5% от пакета за директни плащания. Обвързаното с производството подпомагане е под формата на годишно плащане в пряка зависимост от вида на отглежданата култура или отглежданите животни. Отпуска се в рамките на определени граници и въз основа на определени площи и добиви или определен брой животни.

От 2015 г. всяка държава членка на ЕС на основата на национално решение ще има възможност да приложи опростена схема за директни плащания за дребни земеделски стопани. Плащането по схемата ще замести всички останали директни плащания от многопластовата структура на директната подкрепа за бенефициентите по схемата. Земеделските стопани, кандидатстващи за този вид подпомагане могат да получат субсидия в размер от 500 до 1250 евро на стопанство. Всяка държава може да избере начина на формиране на ставката по тази схема – плоско еднакво плащане за всички бенефициенти или сбор от всички директни субсидии, които фермерът би получил ако не заяви схемата за дребни земеделски стопани.

От 2014 г. държавите членки могат да прилагат определено ниво на гъвкавост на средствата между двата стълба на политиката за постигането на най-рационално оползотворяване на финансовите ресурси от ОСП. При вземането на национално решение всички страни в ЕС могат да прехвърлят до 15% от средствата, които са им определени като национални пакети за директни плащания към своите Програми за развитие на селските райони. Предвидена е и противоположната опция за трансфер на средства от Втори към Първи стълб на ОСП. Държавите, които вземат национално решение могат да прехвърлят до 15% от парите си за финансиране на Програмата за развитие на селските райони към директните плащания. За България, Естония, Финландия, Латвия, Литва, Полша, Португалия, Румъния, Словакия, Испания, Швеция и Великобритания размерът на средствата, които могат да бъдат прехвърлени от Втори към Първи стълб е дори по-висок и достига 25% от парите за Развитие на селските райони.

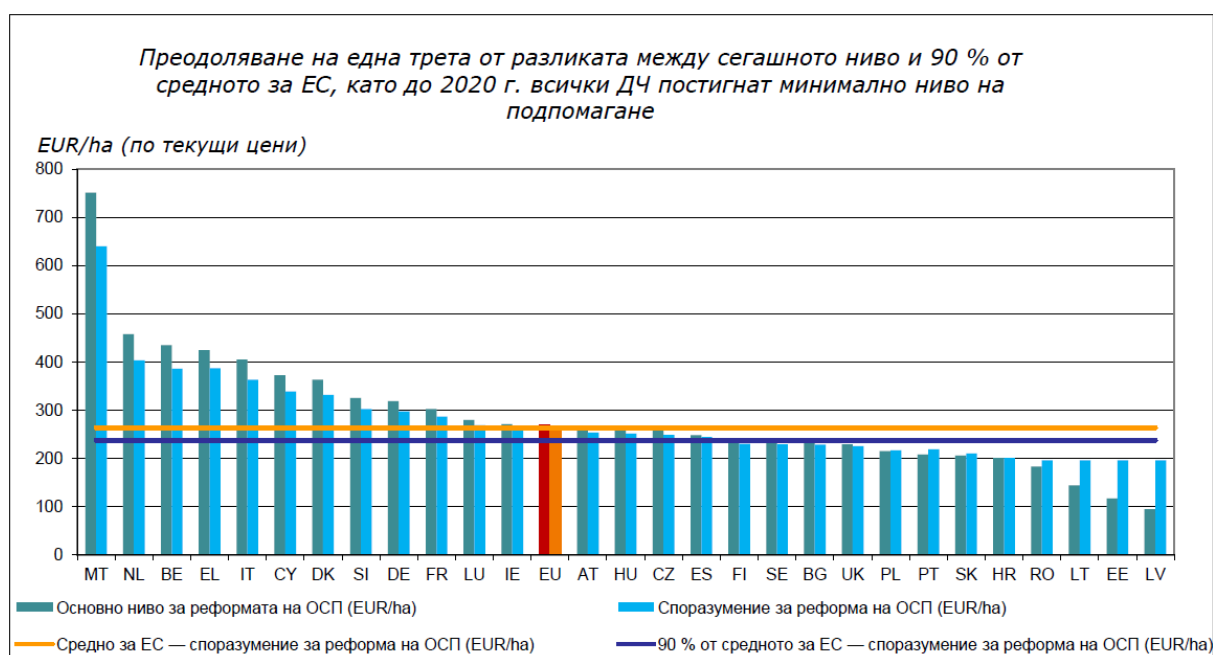
Философията на ОСП изисква директните плащания да бъдат предоставяни само на активни земеделски стопани, които действително извършват земеделска дейност и са в основата на развитието на земеделието като отрасъл. От 2015 г. няма да се подпомагат физически и юридически лица, чиито земеделски площи са основно (над 50%) площи, естествено поддържани в състояние, подходящо за паша или обработка и върху тях не се извършват минимални земеделски дейности. Въвежда се негативен списък на физически или юридически лица, които не могат да получават директни плащания –

лица, които експлоатират летища, железопътни услуги, водни съоръжения, услуги в сферата на недвижимите имоти, спортни игрища и места за отдих.

Разпределянето на директното подпомагане на доходите сред земеделските стопани се характеризира с отпускане на непропорционални суми за плащания на твърде малко на брой големи бенефициенти, което е характерно за голяма част от ЕС. Големите бенефициенти, поради тяхната възможност да извличат икономии от мащаба, не се нуждаят от същото ниво на подпомагане на единица, за да се постигне ефективно целта за подпомагане на доходите. Освен това, потенциалът за адаптиране на големите бенефициенти ги улеснява в работата им при по-ниски равнища на подпомагане на единица. Ето защо реформираната политика въвежда изискване за намаляване най-малко с 5 % дела на основното плащане или плащането по СЕПП, отпускано на земеделски стопани, което надхвърля 150 000 EUR. За да се избегне несъразмерното въздействие върху големи стопанства с голям брой заети лица, при прилагане на механизма държавите могат да решат да вземат предвид броя на заетите на работна заплата. Постъпленията от намаляването на плащанията за големите бенефициенти остават за държавите, в които са генерирани и се предоставят като мерки за подкрепа по Програмата за развитие на селските райони на съответната държава. Когато дадена държава реши да предостави преразпределително плащане на земеделските стопани и да използва повече от 5 % от годишния национален таван за тази цел, тя може да реши да не прилага задължението за намаление на плащанията на един бенефициент, които надхвърлят 150 000 EUR.

Основен принцип на Реформата на ОСП 2014-2020 беше преодоляването на една трета от разликата между сегашното ниво на директните плащания и 90% от средното плащане за ЕС до 2020 г. (Графика № 10). От представените данни се вижда, че средният размер на директното плащане за България е много близо до 90% от средното плащане за ЕС и с по-нисък размер от плащането в България са 9 държави от ЕС (Великобритания, Полша, Португалия, Словакия, Хърватия, Румъния, Литва, Естония и Латвия) при запазване на текущото разпределение на средствата между двата стълба на ОСП и липса на трансфер между тях.

Графика № 10

5. Прилагане на директна подкрепа по Първи стълб на реформираната Обща селскостопанска политика (ОСП) в България в периода 2015-2020 г.

Реформата на Общата селскостопанска политика (ОСП), извършена в рамките на Европейския съюз (ЕС), предполага въвеждането на промени и прилагането на многопластова структура на директните плащания в Република България за периода 2015-2020 г.

Концепцията на Министерство на земеделието и храните (МЗХ) предполага директните плащания в страната да бъдат приложени като се отчитат общите задължения съгласно Регламент (ЕС) № 1307/2013 на Европейския парламент и на Съвета и прилагащите регламенти и в същото време инструментите и начините на прилагане да отразяват в максимална степен националните особености и приоритети в сферата на земеделието.

Целта е въвеждането на схемите, изискванията и конкретните национални решения да подпомогнат развитието на сектор „Земеделие” и спомогнат за решаването на дефинираните проблеми като се отчитат научените уроци от прилагането на директните плащания от 2007 г. досега.

5.1. Разпределението на финансовите ресурси между Първи и Втори стълб на ОСП за България е достатъчно балансирано и не се предвижда страната да се възползва от възможността за трансфер на средства между стълбовете за периода 2015-2020 г. Прехвърлянето на средства към някой от стълбовете би довело до недостатъчно финансиране на стълба, от който се вземат парите и невъзможност за изпълнение на поставените цели и задачи на съответния тип подпомагане. По тази причина се запазва съществуващата структура на финансиране между двата стълба.

5.2. По-справедливо и по-добро насочване на плащанията се цели да бъде постигнато като се приложат определени инструменти на политиката като използване на Схемата за преразпределително плащане, въвеждане на прогресивно намаление на плащанията и използване на дефиницията за активен фермер.

С прилагането на **Схемата за преразпределително плащане** може да се постигне по-равномерно разпределение на директните плащания между отделните групи бенефициенти. Тази схема предоставя механизъм за преразпределяне на средства без да носи рискове от глобална загуба на финансиране в резултат на неусвояване на бюджета. Чрез инструмента за преразпределително плащане по ефикасен и ефективен начин може да бъдат насочени средства към малките и средни по размер земеделски стопанства. По този начин може да бъде повлияна структурата на разпределяне на директни плащания като се повиши подпомагането за преобладаващата част от земеделските стопанства, които са бенефициенти по Схемата за единно плащане на площ (СЕПП). С цел постигането на последователност в прилаганата политика и отчитането в максимална степен на националната спецификата, Схемата за преразпределително плащане продължава параметрите, приложени през 2014 г. Завишеното подпомагане по схемата се насочва към първите 300 дка на стопанствата като се планира индикативната ставка да бъде около 15 лв./дка. Бюджетът по схемата за 2015 г. ще бъде 55 889 146 евро. С цел прилагането на максимално опростени условия се предвижда едностепенна ставка за всичките първи хектари. Размерът на конкретната окончателна ставка на декар ще се формира ежегодно като се отчитат всички допустими за подпомагане първи хектари по СЕПП, които имат бенефициентите по Схемата за преразпределително плащане. Прилагането на Схемата за

преразпределително плащане ще спомогне за отговаряне на очакванията на българското общество и земеделската общност за избягване на ситуация, в която малък брой големи бенефициенти да получават по-голямата част от директните плащания и голям брой бенефициенти да получават незначителен дял от общата директна субсидия. С прилагането на Схемата за преразпределително плащане ще бъдат по-чувствително стимулирани голям брой средни и малки земеделски стопанства като се отчита по-голямата интензивност на труда в тези стопанства и икономии от мащаба, които са характерни за големите стопанства.

Концепцията на МЗХ предвижда в допълнение към прилагането на Схемата за преразпределително плащане въвеждане и на **прогресивно намаление на субсидията по СЕПП**, която може да получи един земеделски стопанин. С цел избягването на непропорционално високи суми да отиват при малко на брой големи бенефициенти и като по-справедлив подход за допълване на доходите на земеделските стопани ще се приложи инструмент за намаление на плащанията по СЕПП към един бенефициент – с 5% за сумите между 150 000 EUR и 300 000 EUR и с 10% за субсидията над 300 000 EUR. По този начин се получава диференциация в основния размер на подпомагането в зависимост от големината на стопанството. По-малките и средни по размер стопанства, които не могат да извличат икономии от мащаба и имат по-голяма необходимост от допълване на дохода, ще получават по-високо крайно плащане на хектар от по-големите стопанства, които нямат същите необходими от подпомагане на дохода. Съгласно индикативните данни, базирани на информация от кампания 2013, при прилагане на инструмента за намаление на субсидията към големите бенефициенти се очаква обект на такова намаление да бъдат плащанията към между 216 и 346 фермера за различните години в периода 2015-2020 г. Сумата, която се получава от това намаление е между 1.8 млн. евро и 2.8 млн. евро през отделните години и тази сума ще се прехвърли към Програмата за развитие на селските райони. При прилагане на намалението на субсидията не се предвижда приспадане на разходите за заплати, данъци и вноски за социално осигуряване, свързани с трудовата заетост поради малък ефект за малък брой бенефициенти и много бюрократични трудности. Бенефициентите, по отношение на които се очаква да се приложи намалението на директните плащания, са големи стопанства, които имат високо ниво на механизация на земеделската дейност и заявяват преди всичко обработваема площ. Общият профил на едно такова стопанство показва, че 98.99% от заявените от него площи са обработваеми земи, а при 239 от кандидатите 100% от заявените площи са обработваеми площи. Едва около 15% от тези кандидати отглеждат животни и 67 от тях са заявили площи с трайни насаждения. Отглеждането на растениевъдна продукция на големи площи с високо ниво на механизация в общия случай предполага по-ниско ниво на трудова заетост и като цяло занижени разходи за труд. Прилагането на намаление на размера на директните плащания ще се отрази на стопанства с размер над 1829 ха през 2015 г. като през годините този размер ще намалява в резултат от увеличението на единната ставка и ще достигне до 1463 ха през 2020 г.

В следващия програмен период директните плащания ще бъдат отпускани само на **активни фермери**. Основните характеристики на дефиницията за активен фермер са разписани в регламента за директните плащания. Дефиницията предвижда да не могат да получават директни плащания физически и юридически лица, чиито земеделски площи са основно (над 50%) площи, естествено поддържани в състояние, подходящо за паша или обработка и върху тях не се извършват минимални земеделски дейности. В срок до 31 януари 2015 г. предстои определянето на минималните земеделски дейности.

Ще се приложи и негативен списък на физически или юридически лица, които не могат да получават директни плащания – лица, които експлоатират летища, железопътни услуги, водни съоръжения, услуги в сферата на недвижимите имоти, спортни игрища и места за отдих. В допълнение към описаните основни елементи на дефиницията, държавите могат да вземат решение да я допълнят като разширят негативният списък като включат допълнителни физически или юридически лица, които да не могат да получават директни плащания, защото основната им дейност не е селскостопанска или селскостопанската дейност е само незначителна част от икономическата им дейност. Към момента се счита, че определеният негативен списък е достатъчно изчерпателен и не се предвижда допълване на списъка на национално ниво.

5.3. Подпомагането на уязвими и приоритетни сектори и генерирането на по-голяма добавена стойност в сектора се цели да се извърши посредством прилагане на Схеми за обвързана с производството директна подкрепа, използване на възможността за национално финансиране по Схемите за преходна национална помощ и въвеждането на специално плащане за памук.

Основен приоритет в преговорите по Реформата на ОСП за страната беше **обвързаната с производството директна подкрепа**. България изигра важна роля при договореното повишение на размера на обвързаната с производството директна подкрепа. В рамките на преговорите България стана инициатор на декларация за повишаване на дела на обвързаната подкрепа. В резултат на успешните преговори беше договорена възможност за 2014 г. за специфично обвързано с производството подпомагане да може да се отделят до 6.5% от пакета за директни плащания. До 2014 г. за обвързана подкрепа се отделяха само 3.5% от пакета за директни плащания. През 2014 г. пълният размер на максимално допустимата обвързана с производството директна подкрепа от 6.5% от средствата за директни плащания е насочена към животновъдството, зеленчукопроизводство и трайните насаждения. За периода 2015-2020 г. се предвижда прилагане на 13% обвързано с производството подпомагане за уязвими сектори, които претърпяват трудности като животновъдството, зеленчукопроизводство и трайните насаждения. В допълнение 2% обвързана подкрепа може да бъде насочена към протеинови култури. По този въпрос МЗХ си поставя максимално амбициозни цели за осигуряване на обвързана подкрепа за възможно най-широк набор от стопанства и производства в секторите на животновъдството, зеленчукопроизводство и трайните насаждения. По този начин ще бъде предоставена допълнителна подкрепа за животновъдството и отглеждането на плодове и зеленчуци чрез прилагането на специални схеми за тези отрасли. Но необходимостта от този вид подпомагане следва да бъде обоснована и доказана по еднозначен начин на базата на реалните трудности, които изпитва съответния сектор и конкретните изисквания по схемите ще се разпишат след консултации на МЗХ с Европейската комисия.

Концепцията за бъдещото прилагане на директните плащания предвижда страната да се възползва от възможността за предоставяне на **преходна национална помощ**. Преходна национална помощ може да бъде отпускана само на сектори, които през 2013 г. са били обект на национални доплащания. Не могат да се включват допълнителни сектори. Схемите и условията са идентични на тези, по които през 2013 г. са прилагани национални доплащания. Преходната помощ през 2015 г. може да представлява 75% от специфичните секторни финансови пакети, както са одобрени от ЕК за 2013 г. В следващите години преходната помощ е с 5% стъпка на намаление, т.е. за 2020 г. ще може да се предоставя 50% от пакетите за отделните сектори, така както са нотифицирани и одобрени от Европейската комисия (ЕК) за 2013 г. Прилагането на

преходната национална помощ ще предостави възможност за подпомагане на сектор „Тютюн” и допълнителни средства за животновъдството чрез продължаването на необвързаното плащане за говеда и биволи. Въвеждането на възможност за прилагане на преходна национална помощ е изцяло резултат от преговорите в рамките на реформата. Без тези преговори България щеше да има възможност да прилага национални доплащания само до 2016 г., а след реформата страната ни може да продължи да подпомага пряко тютюнопроизводството и да осигурява допълнително финансиране за животновъдството. Конкретният размер на бюджета по схемите за преходна национална помощ ще бъде определян ежегодно при съобразяване с възможностите на Националния бюджет като нотификацията до Европейската комисия се извършва ежегодно в срок до 31 март на съответната година.

Специално подпомагане ще бъде насочено и към отглеждането на памук чрез прилагането на възможността, която предлага регламента за директните плащания за **специално плащане за култура – памук**, което ще бъде на хектар отглеждан памук.

5.4. Опростяване на изискванията и достигането на подпомагането до повече земеделски стопани, които имат нужда от него се предвижда да се постигне чрез продължаване на прилагането на Схемата за единно плащане на площ (СЕПП) до 2020 г. и въвеждане на Схемата за дребни земеделски стопани.

Схемата за единно плащане на площ (СЕПП) като опростена схема за подпомагане чрез отпускане на директни плащания на базата на площ се доказва и утвърди като ефикасна и лесна за прилагане система за подпомагане на доходите на земеделските стопани. С оглед на въвеждането на многопластовата система за директни плащания, прилагането на познати и опростени изисквания по отношение на базовата схема за директна подкрепа, ще намали административните затруднения, произтичащи от новата система, ще позволи по-лесна адаптация за фермерите към серията нови изисквания и ще намали възможността за грешки и неусвояване на средствата от финансовия пакет за директни плащания. Запазването на СЕПП ще спести значителни административни, технически и логистични трудности, с които би било свързано преминаването към схемата за основно плащане и въвеждането на права на плащане. Прилагането на СЕПП включва възможност за предоставяне на преходна национална помощ за периода 2015-2020 г. Тя би била важно средство за подпомагане на доходите на земеделските стопани с цел избягване на внезапно и значително намаляване от 2015 г. на подпомагането в определени сектори, които за 2013 г. са се възползвали от национални доплащания. С прилагането на схема без права на плащане се гарантира подпомагане на всички новостартиращи земеделски производители, а не само на кандидатите през първата година на прилагане на схемата.

С цел достигането на подпомагането до по-широк кръг от земеделски стопанства, които имат жизнена необходимост от този вид подкрепа, минималният размер на стопанствата, които могат да получават директни плащания се предвижда да бъде намален на 0.5 ха за всички видове стопанства. Въвеждането на минимален праг от 0.5 ха за стопанство ще даде възможност директни плащания да получават и най-малките стопанства, включително тези с площи между 0.5 ха и 1 ха. Тъй като от 2015 г. България е задължена да прилага единен минимален праг по отношение на площта на стопанството, независимо от вида на културата (включително за трайни насаждения и лозя), въвеждането на минимален праг от 0.5 ха за стопанство ще даде възможност директни плащания да продължават да получават стопанства, с площи с трайни насаждения между 0.5 ха и 1 ха. По този начин се цели насочване на директното

подпомагане към по-широк набор от земеделски стопани, които имат жизнена необходимост от субсидия за допълване на дохода, който получават от земеделие.

Прилагането на **Схемата за дребни земеделски стопани** с размер на стопанството от 5 дка нагоре със субсидия до 1 250 EUR цели да насочи подпомагане за повишаване на конкурентоспособността на малките стопанства и осигуряване на допълняемост на доходите и за най-дребните земеделски стопани. Схемата се предвижда да допринесе за опростяване на изискванията за субсидиране. Дребните стопанства трябва да отговарят на общите условия за получаване на директни плащания. Целта на посочената схема ще бъде подпомагането на съществуващата селскостопанска структура на дребни стопанства без да се противодейства на развитие в посока на по-конкурентоспособни структури. С въвеждането на новата схема за директни плащания за дребни земеделски стопани се планира да се повиши конкурентоспособността на малките стопанства, да се подпомогнат доходите и заетостта. Идеята на схемата е да се постигнат по-добри икономически условия за развитие на земеделието и да се повиши качеството на живот в селските райони и стандарта на заетите в малките стопанства. Целта е подкрепата за тези стопанства да бъде финансов инструмент за повишаване на тяхната жизнеспособност и пазарна ориентация.

Не се предвижда прилагане по Първи стълб на Схемата за плащане за райони с природни ограничения, като подпомагането за тези райони ще бъде концентрирано изцяло в Програмата за развитие на селските райони.

5.5. Необходимостта от подобряване на възрастовата структура на заетите в земеделието ще бъде посрещната чрез прилагането на Схемата за плащане за млади земеделски стопани, които започват своята селскостопанска дейност.

Създаването на нова икономическа дейност в селскостопанския сектор от младите фермери изисква влагането на много средства и представлява елемент, който се отчита при насочването на директните плащания. С цел стимулиране навлизането в сектора на млади хора, от 2015 г. ще бъде въведена отделна **схема за млади земеделски стопани**, които започват дейност в земеделието. По този начин фермерите на възраст до 40 г., получаващи директни плащания на площ ще имат надбавка от 25% от размера на плащането по СЕПП. Плащането се отпуска за срок от пет години, тъй като цели намаляване на трудностите в първоначалния период след създаването на предприятието. В бъдещия период за допълнително директно подпомагане на младите земеделски стопани ще бъде отделен бюджет до 2% от финансовия пакет за директни плащания. Чрез въвеждането на предложените специални преференции за младите фермери се прилагат финансови стимули за подобряване на възрастовата структура на заетите в земеделието. Надбавката се предвижда да бъде за първите 30 ха от стопанствата на младите фермери като по този начин се въвежда консистентност със Схемата за преразпределително плащане. Кандидатите за получаване на субсидия по схемата за млади земеделски стопани трябва да имат съответните професионални умения и познания, които да бъдат доказани: завършено средно образование в областта на селското стопанство или ветеринарната медицина, или средно икономическо образование със земеделска насоченост; и/или завършено висше образование в областта на селското стопанство или ветеринарната медицина, или висше икономическо образование със земеделска насоченост; и/или удостоверение за завършен курс от минимум 150 часа или свидетелство за професионална квалификация в областта на селското стопанство. По този начин се въвежда съгласуваност с изискванията на

Програмата за развитие на селските райони и се намалява риска от изкуствено създадени условия за получаване на подпомагането.

5.6. Повишаване на приноса на земеделието в поддържането на екологичния баланс на територията на България ще се извърши чрез прилагането на плащане за земеделски стопани, които спазват селскостопански практики благоприятни за климата и околната среда (зелени директни плащания).

Една от целите на новата ОСП е подобряването на екологичните параметри чрез задължителен компонент за „екологизиране“ на директните плащания, които ще подкрепят селскостопански практики, благоприятни за климата и околната среда, приложими в целия ЕС. За тази цел всички държави в ЕС са задължени да използват 30% от своите национални тавани за директни плащания, за да отпускат, в допълнение към основното плащане, годишно плащане за задължителни екологични практики. Тези практики са под формата на обикновени, обобщени, недоговорни и годишни действия, които надхвърлят изискванията за кръстосано съответствие. Тези изисквания са **диверсификация на културите, запазване на постоянно затревените площи и поддържане на екологично насочени площи**. Земеделските стопани, които имат право да получат плащане по Схемата за единно плащане на площ (СЕПП), трябва да спазват в рамките на всички свои хектари, отговарящи на условията за подпомагане, селскостопанските практики благоприятни за климата и за околната среда.

Диверсификацията на културите включва изискване за отглеждане на няколко различни култури в стопанството с цел избягване на монокултурното производство. Прилага се при стопанства с размер на обработваемата земя над 10 хектара. Стопанства с обработваема земя между 10 ха и 30 ха трябва да отглеждат поне 2 култури, като основната култура да не заема повече от 75% от общата обработваема площ. Стопанства с обработваема земя над 30 ха следва да имат поне 3 култури. Основната култура не следва да бъде на повече от 75% от обработваемата площ. Двете основни култури не трябва да са на повече от 95% от обработваемата земя.

Държавата има задължение да определи екологично чувствителни постоянно затревени площи (ПЗП) в зоните по Natura 2000 и да въведе забрана за разораване на тези площи от земеделските стопани. Земеделските стопани не трябва да преобразуват и не разорават постоянно затревените площи, разположени в тези зони. Държавата трябва гарантира, че съотношението на ПЗП спрямо общата земеделска площ, декларирана от земеделските стопани не намалява с повече от 5%. Референтното съотношение като част от зелените изисквания се определя през 2015 г. и се следи на базата на заявените показатели през всяка следваща година до 2020 г. Задължението за запазване на референтното съотношение между ПЗП и общо декларираните площи е част от кръстосаното съответствие от 2007 г. и ще продължи да се следи през 2015-2016 г. Държавата може да въведе задължение към фермерите да не преобразуват ПЗП без предварително разрешение като това задължение може да се отнася за общите площи извън екологично чувствителните зони, за които забраната за разораване е неотменима. С изменение в Закона за подпомагане на земеделските производители (ДВ. бр.40 от 13 Май 2014 г.) беше направена крачка напред по отношение на решенията за бъдещото прилагане на зелените изисквания като беше въведена забрана за разораване на съществуващите постоянно затревени площи на територията на цялата страна, които са включени в слой „Постоянно затревени площи“. По този начин се цели изпълнението на изискванията на регламента за недопускане намалението на дела и размера на постоянно затревените площи в страната като особено важни ландшафти от екологична

гледна точка. Забраната за разораване на постоянно затревените площи представлява и нефинансова мярка за подпомагане и стимулиране развитието на отрасъл „Животновъдство”, който е признат за приоритетен за политиката на страната сектор. Чрез забраната за разораване ще бъдат запазени постоянните пасища и по този начин ще се осигури необходимата база за развитие на пасищното животновъдство. С въведената забрана за преобразуване на постоянно затревените площи ще се гарантира опазването на тези екологично важни ландшафти и ще се осигурят допълнителни предпоставки за развитие на животновъдството. Към момента задължението за запазване на пасищата като част от зелените изисквания ще бъде приложено на национално ниво и при неспазване на съотношението съгласно правилата на регламента ще бъде въведено и на индивидуално ниво.

Поддържането на екологично насочени площи се прилага при стопанства с обработваема земя над 15 ха – от 2015 г. най-малко 5% от декларираната обработваема земя следва да е заета от екологично насочени площи. Съобразно националната специфика ще бъдат отчитани следните Екологично насочени площи – земя под угар; тераси; ландшафтни характеристики; буферни ивици; ивици от допустими хектари по протежение на горски територии; площи с дървесни култури с кратък цикъл на ротация; площи с междинни култури или зелена покривка; площи с азот-фиксиращи култури. По отношение на екологично насочените площи, МЗХ ще приложи максимално широк подход при формирането на списъка с площи като по този начин се дават възможно най-много опции за земеделския стопанин да изпълни изискването.

Прилагането на новите параметри на директните плащания е предизвикателство за всички държави членки на ЕС. Общата селскостопанска политика чрез директните плащания ще продължи да бъде важен фактор за развитието на земеделието в България. По тази причина е изключително важно националните решения да бъдат приложени с общ национален консенсус като целта е гъвкавостта, която предоставя Общата селскостопанска политика да бъде използвана по най-подходящия начин за подобряване на състоянието на сектор „Земеделие” и заетите в отрасъла в България. Взетите национални решения по основните параметри трябва да бъдат обявени на Европейската комисия до 1 август 2014 г.